

Tentti 8.9.2016

Kokeessa ei saa käyttää laskimia eikä taulukoita. Täytä kaikki otsaketiedot kaikkiin vastauspapereihin.

1. a) Määritä pinnan $z = 2x^2 - 3xy^2$ tangenttitaso pisteessä $(2, 1, 2)$.
b) Määritä pinnan $x^4 + 3x^2y + 2y^2 + z = 15$ normaalivektori pisteessä $(1, 2, 0)$.
2. Tarkastellaan (ohutta kuperaa) linssiä, jonka polttoväli on f . Olkoon x esineen etäisyys linssistä ja y esineen kuvan etäisyys linssistä. Tällöin pätee

$$\frac{1}{f} = \frac{1}{x} + \frac{1}{y}.$$

Sievennä funktion $f = f(x, y)$ lauseke ja arvioi suhteellista virhettä $|\Delta f|/f$ käyttämällä kaavaa

$$|\Delta f| \lesssim |f_x| \cdot |\Delta x| + |f_y| \cdot |\Delta y|.$$

Anna vastaus suhteellisten virheiden $|\Delta x|/x$ ja $|\Delta y|/y$ avulla lausuttuna.

3. Määritä funktion $f(x, y, z) = 8x - 4y + 2z$ suurin ja pienin arvo pallopinnalla $x^2 + y^2 + z^2 = 21$.
4. Piirrä kuvio tasojoukosta $D = \{(x, y) \mid x^2 \leq y \leq x + 2\}$. Laske sen pinta-ala A ja keskiön y -koordinaatti

$$\bar{y} = \frac{1}{A} \iint_D y \, dA.$$

5. a) Satunnaismuuttujan X arvo on yksikkökiekosta

$$D = \{(x, y) \mid x^2 + y^2 \leq 1\}$$

satunnaisesti valitun (ts. tiheysfunktio = vakio = $1/A$) pisteen etäisyys origosta. Laske sen odotusarvo

$$EX = \frac{1}{A} \iint_D \sqrt{x^2 + y^2} \, dA.$$

- b) Laske kappaleen

$$D = \{(x, y, z) \mid 0 \leq x \leq 1, 0 \leq y \leq x, 0 \leq z \leq 8xy\}$$

tilavuus.